

Soline – uvala Sv. Petra (otok Krk)

Soline – Sv. Petar bay (the island of Krk)

Goranka Lipovac Vrkljan
Ranko Starac

Primljeno/Received: 30.01.2007.
Prihvaćeno/Accepted: 08.02.2007.

Tijekom prosinca 2006. godine započeta su sustavna rekognosciranja prostora zaljeva Soline - čičići (sjeverozapadna obala otoka Krka, općina Dobrinj, Primorsko – goranska županija).¹

Ključne riječi: zaljev Soline, uvala Sv. Petar; rimsko razdoblje, keramičarski ulomci

Key words: the bay of Soline, lagoon Sv. Petar; Roman period, ceramic fragments

Sl. 1. Zaljev Soline (Krk), 2006. g., položaj lokaliteta u uvali Svetog Petra (foto: G. Lipovac Vrkljan)

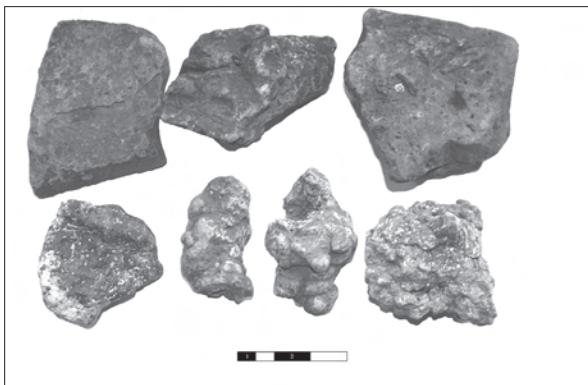
Fig. 1. Soline bay (Krk), 2006, site position at the bay Sv. Petar (photo by G. Lipovac Vrkljan)

Na južnome, rubnom dijelu flišne dobrinjske udoline, nalazi se duboki zaljev Soline, koji pomorskim pravcem izravno komunicira s nasuprotnom crkveni- ničkom obalom. Ulaz u solinski zaljev na zapadu zatvara poluotočni rt Sulinj, a na istoku na položaju čista, Glavati rt. Zbog svog iznimno zaštićena položaja, ovaj zaljev pruža mogućnost sigurnog sidrišta, naročito pri nepovoljnom vremenu. Pretpostavljamo da je solinski zaljev korišten, poradi istih obilježja, tijekom niza ranijih povijesnih razdoblja. Arheološki nalazi (uglavnom slučajnog karaktera) šireg prostora zaljeva Soline i dobrinjskog kraja, dosada su većinom ukazivali na prapovijesne i ranosrednjovjekovne tragove naseljenosti. O postojanju antičkih nalaza gotovo da nije bilo arheoloških naznaka. Prije nekoliko godina, kolega Starac je, u terenskom obi-

lasku uvale Sv. Petar (zapadna obala solinskog zaljeva), u blizini istoimene srednjovjekovne crkvice, zamijetio znatniju koncentraciju ulomaka antičke keramike.² Na temelju zabilješki s kraja 19. st. (Sticotti, Nowotny 1896, 167; Miletić 1884, 54), s prostora Dobrinjštine, odnosno

1 Navedena rekognosciranja dio su terenskih zadataka znanstvenog projekta "Sjeverno Hrvatsko primorje u kontekstu antičkoga obrambenog sustava" (197-1970685-06831) Instituta za arheologiju, voditeljice dr. sc. Goranke Lipovac Vrkljan. Provode se u suradnji s kolegom arheologom Rankom Starcem, kustosom Pomorskoga i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja i kolegom arheologom Vladimirom Kovačićem, muzejskim savjetnikom Zavičajnog muzeja Poreštine.

2 Zahvaljujemo kolegi Ranku Starcu na stručnoj pomoći i podacima o lokalitetu u uvali Sv. Petar.

Sl. 2. Zaljev Soline (Krk), 2006. g., ulomci antičke keramike (foto: G. Lipovac Vrkljan)

Fig. 2. Soline bay (Krk), 2006, fragments of Antique ceramics (photo by G. Lipovac Vrkljan)

Solina, znani su nalazi dviju opeka sa žigovima koji se povezuju sa Sekstom Metilijem Maksimom, vlasnikom crikveničke figline (Lipovac Vrkljan 2006, 85-103).

Rekognoscirajući prostor uvale Sv. Petar tijekom prosinca 2006. godine, utvrdili smo izrazitu prisutnost koncentracije ulomaka antičke keramike, kako na samom obalnom prostoru uvale, tako i u njenom neposrednom plitkom podmorju. Radi se o znatnijoj prisutnosti graditeljske keramike: ulomci tegula, imbreksa, spika i ulomcima tubula. Uz ovaj materijal, primijećen je veći broj ulomaka amfora. Uporabna kućanska keramika bilježi se tek ponekim ulomkom. Ono što posebno obilježava ovaj antički lokalitet, nalazi su znatno gorene keramike kao i mnoštvo amorfnih oblika i dijelovi šamotne oplate. Sav taj materijal potpuno je identične strukture i boje. Radi se o narančasto-crvenkastoj keramici od dobro pročišćene gline. Kako je ovaj keramičarski nalaz pronađen na samome morskom žalu, koji se u vrijeme oseke nalazi pod morem, na površini stijenka keramičkih ulomaka oblikovao se tanki salinasti sloj s tragovima morskih algi. Uspoređujući ovaj solinski keramičarski materijal s keramičarskom produkcijom iz Crikvenice (s prostora nedavno otkrivene lokalne rimske keramičarske radionice na lokalitetu Crikvenica „Igralište“, Lipovac Vrkljan 2006, 85 – 103), zapaža se odmah izrazita tipološka sličnost nalaza kao i njihova sličnost bojom i strukturom.

U plićaku uvale Sv. Petar primijećeni su i dijelovi lučkih postrojenja. Premda njihovi gradbeni elementi ukazuju na postojanje antičke luke, tijekom rekognosciranja 2006. godine, nije bilo moguće detaljnije istraživanje i tipološko određenje.³

Prema prvim terenskim spoznajama, predmnijevamo da se u rimsko doba na prostoru uvale Sv. Petar, u zaljevu Soline, nalazila jedna lokalna keramičarska radionica. Prema od prije otkrivenim tegulama sa žigovima Seksta Metilija Maksima iz Solina, za očekivati je da je isti vlasnik (ili zakupnik) imao dvije keramičarske radionice: jednu u Crikvenici, a drugu u zaljevu Soline, na Krku. Izuzetni pomorski suodnos tih dvaju položaja lokaliteta, dviju nasuprotnih obala (krčke i crikveničke), tome govore u prilog.

Literatura

- Lipovac Vrkljan G., 2006, Arheološko istraživanje antičkog lokaliteta Crikvenica „Igralište“, VinZbor 11/2006, Crikvenica, 73 – 85.
- Sticotti P., Nowotny E., 1896, Aus Liburnien und Istrien, Archäologisch – epigraphische Mittheilungen, XIX, 2, Vienna.
- Milčetić I., 1884, Arkeologično – istorične crtice s hrvatskih otoka, VHAD, VI, Zagreb, 54 – 55.

Summary

By surveying the area of the lagoon Sv. Petar in December 2006, we discovered an extreme concentration of ceramic fragments from the Antiquity on the coastal area of the lagoon, as well as in its immediate shallow offshore area. We are speaking of a rather considerable presence of Roman Age architectural ceramics: fragments of tegulae, imbrices, spicae and tubulae. Apart from this material, a rather large number of amphora fragments was also noticed. Ceramics for domestic usage were recorded by merely a couple of fragments. Especially characteristic for this Antique site are the finds of a considerable number of burnt ceramics, as well as a myriad of amorphous forms and fragments of a chamotte lining. In the shoals of the bay Sv. Petar, parts of harbour facilities, possibly Antique, were also noticed. The finds mentioned as well as the previously discovered tegulae with stamps by Sextus Metilius Maximus from the Soline bay demonstrate that the owner of this figlina in Crikvenica (site Crikvenica „Igralište“) had probably also held a ceramics workshop in the area of the lagoon Sv. Petar.

3 U narednim podmorskim rekognosciranjima uvale Soline, pokušat će se odrediti raster podmorskog nalazišta kao i obilježja njegovih arheoloških objekata.